T = Technisch (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)

I = Informatief (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)

P = Politiek (worden tijdens de politieke avond door de portefeuillehouder mondeling beantwoord)

Politieke avond 1 oktober 2026

Vaststellen herindelingsontwerp

1. Paragraaf 3.1 van het Herindelingsontwerp noemt een totale oppervlakte van 7.682 ha (7.319 ha land en 363 ha water), terwijl de som van de afzonderlijke gemeenten uitkomt op 16.209 ha[1] (14.507 ha land en 1.702 ha water). Welke impact heeft deze rekenfout van meer dan 8.500 ha op de ruimtelijke onderbouwing en de onderliggende analyses van de nieuwe gemeente? **T**

   [1]*(De tabel op pagina 8 en de individuele gemeenteprofielen (Doesburg: 1.296 ha, Duiven: 3.519 ha, Westervoort: 784 ha, Zevenaar: 10.610 ha) geven opgeteld 16.209 ha, wat haaks staat op de 7.682 ha in paragraaf 3.1.)*

   Het college dankt de fractie van BurgerBelangen voor de gemelde inconsistentie. De rekenfout heeft geen impact op de ruimtelijke onderbouwing en onderliggende analyses van de nieuwe gemeente. Het juiste getal, zijnde 16.209 ha, zal worden verwerkt in de definitieve versie van het herindelingsontwerp dat ter zienswijze wordt voorgelegd. Deze tekstuele wijziging en eventuele andere, nemen wij op in een erratum dat kenbaar wordt gemaakt aan de raad.

2. De "gezonde financiële basis" veronderstelt dat opvang van € 17,6 miljoen aan frictiekosten, harmonisatie van lokale belastingen en stijgende tekorten in het sociaal domein zonder aantasting van het voorzieningenniveau kunnen worden opgevangen. De concrete financiële uitwerking hiervan moet in de fusiefase (2027-2028) nog plaatsvinden. Kan het college aangeven op basis van welke concrete specifieke cijfers deze aanname gebaseerd is? **T**

De genoemde frictievergoeding van circa € 17,6 miljoen is een indicatief bedrag en wordt definitief vastgesteld via de meicirculaire 2028. De financiële uitwerking van de herindeling, inclusief de inzet van de frictievergoeding, de harmonisatie van belastingen en tarieven en de omgang met toekomstige ontwikkelingen in het sociaal domein, vindt plaats in de fusiefase 2027-2028. Daarbij wordt gebruikgemaakt van de actuele financiële posities, begrotingen en meerjarenramingen van de vier gemeenten. Verantwoording over de besteding van de frictievergoeding en de financiële keuzes die daarbij worden gemaakt verloopt via de reguliere P&C-cyclus.

3. In de toelichtende teksten van het Raadsvoorstel en het Herindelingsontwerp wordt gesproken over een nieuwe gemeente van "circa 95.000 inwoners", terwijl uit de CBS-tabel blijkt dat het geconsolideerde inwoneraantal per 1 januari 2026 al 96.848 bedraagt. Waarom wordt in de profilering gekozen voor een aanzienlijk lagere schatting die bijna 2.000 inwoners afwijkt van de feitelijke data? **I**

   De aanduiding “circa 95.000 inwoners” is gebruikt als afgeronde omvangsindicatie voor de nieuwe gemeente en niet als exacte weergave van het inwonertal op 1 januari 2026. Op basis van de meest recente CBS-gegevens bedraagt het gezamenlijke inwonertal 96.848. Dit verschil heeft geen gevolgen voor de inhoudelijke conclusies of de profilering van de nieuwe gemeente.

4. De zienswijzenperiode loopt van 17 november 2026 tot en met 12 januari 2027. Hoe garandeert het college dat alle ingediende zienswijzen van inwoners, ondernemers en organisaties inhoudelijk zorgvuldig gewogen kunnen worden binnen de krap vier weken tot de geplande collegebesluitvorming op 16 februari 2027? **I**

   De colleges hechten groot belang aan een zorgvuldige zienswijzeprocedure en zetten zich er gezamenlijk volledig voor in dat alle ingediende zienswijzen inhoudelijk en navolgbaar worden gewogen. De voorbereiding van de verwerking vindt gedurende de zienswijzeperiode al plaats. Na sluiting worden de zienswijzen gebundeld, geanalyseerd en voorzien van een gemotiveerde reactie. Waar een zienswijze aanleiding geeft tot aanpassing, wordt dit verwerkt in het herindelingsadvies. De planning is hierop ingericht; niet de snelheid, maar een zorgvuldige behandeling is leidend voor de besluitvorming.

5. De eenmalige frictiekosten van de herindeling worden begroot op circa € 17,6 miljoen en Duiven stelt een voorbereidingskrediet van € 100.000,- beschikbaar uit de algemene bestemmingsreserve. Welke financiële risico's loopt de gemeente Duiven indien de compensatie via de algemene uitkering herindeling van het Rijk lager of later uitvalt dan voorzien? **T**

De frictie-uitkering van het Rijk is bedoeld als tegemoetkoming in de incidentele kosten van de herindeling. Als de frictie-uitkering lager uitvalt dan geraamd en/of de daadwerkelijke frictiekosten hoger uitvallen dan voorzien, komen de resterende kosten ten laste van de betrokken gemeenten en, na de fusiedatum, van de nieuwe gemeente. Deze kosten kunnen bijvoorbeeld worden gedekt uit de algemene reserve.

6. Kanttekening 3 van het Raadsvoorstel en het Herindelingsontwerp vermelden dat harmonisatie van lokale belastingen en tarieven kan leiden tot stijgingen voor specifieke inwoners. Welke specifieke gemeentelijke heffingen in Duiven dreigen te stijgen om op het niveau van de fusiepartners te komen? **I**

   Op dit moment is niet bekend welke belastingen of heffingen in de toekomstige gemeente zullen worden geharmoniseerd en op welk niveau dat gebeurt. Die keuzes worden gemaakt door de gemeenteraad van de nieuw te vormen gemeente. Daardoor kan ook niet worden aangegeven welke specifieke heffingen voor inwoners van Duiven zullen stijgen of dalen.

   Wel laat de financiële herindelingsscan zien dat verschillen bestaan tussen de vier gemeenten. Harmonisatie kan daardoor leiden tot wijzigingen in de lokale lasten voor inwoners, maar de omvang en richting daarvan zijn nu nog niet vast te stellen.

7. Hoe wordt gewaarborgd dat (grote) projecten in de gemeente Duiven zoals Ploen Noord Groot, Spoorzone de Liemers en de herstructurering Loo onverminderd doorgang vinden tijdens het preventieve financieel Arhi-toezicht en na de herindeling? **I**

   De projecten Ploen Noord Groot, Spoorzone De Liemers en de herstructurering van Loo maken onderdeel uit van het bestaande beleid en de meerjarige investeringsplanning van de gemeente Duiven. De uitvoering daarvan wordt jaarlijks afgewogen en vastgelegd in de programmabegroting en de daarbij behorende investeringskredieten. Voor deze projecten wordt daarom uitgegaan van voortzetting overeenkomstig de door de raad vastgestelde kaders.

   Het preventief financieel Arhi-toezicht is gericht op het voorkomen van onomkeerbare financiële besluiten die de toekomstige gemeente kunnen belasten. Het is niet bedoeld om de uitvoering van regulier vastgesteld beleid stil te leggen. Na een eventuele herindeling is het uiteindelijk aan de nieuwe gemeenteraad om prioriteiten te stellen, maar er is op dit moment geen aanleiding om te veronderstellen dat de genoemde projecten daardoor niet zouden worden voortgezet. Daarbij wordt ook verwezen naar de programmabegrotingen van de gemeente Duiven voor 2026 en volgende jaren, waarin deze projecten onderdeel uitmaken van de bestuurlijke en financiële planning.

8. In bijlage B2 worden kapitaalgoederen en onderhoudsachterstanden geanalyseerd. Welke waarborgen zijn er dat Duivense reserves niet worden ingezet om achterstallig onderhoud aan infrastructuur of vastgoed bij de overige drie fusiegemeenten op te vangen? **I**

   Tot de datum van een eventuele herindeling blijven de reserves eigendom van de afzonderlijke gemeenten en kunnen Duivense reserves niet worden ingezet voor onderhoudsopgaven in andere gemeenten. Na een eventuele herindeling gaan activa, passiva, reserves en verplichtingen over naar de nieuw te vormen gemeente en is het aan de nieuwe gemeenteraad om daar integrale afwegingen over te maken.

   Daarbij is van belang dat de financiële herindelingsscan en de analyse van de kapitaalgoederen juist zijn opgesteld om inzicht te geven in de financiële uitgangspositie en aandachtspunten van de vier gemeenten, zodat hierover tijdig transparantie bestaat richting de nieuwe gemeente.

9. Zodra het herindelingsontwerp is vastgesteld, vallen de gemeenten onder preventief financieel Arhi-toezicht van de provincie Gelderland. In hoeverre beperkt het door de provincie vast te stellen drempelbedrag de raad van Duiven om in de periode 2026–2028 nog autonoom lokale prioriteiten en investeringen vast te stellen? **T**

   Als het financieel Arhi-toezicht start, blijft de raad bevoegd om begrotingen vast te stellen, beleid te ontwikkelen en investeringen te doen. Voor nieuwe uitgaven of investeringen boven een door de provincie vastgesteld drempelbedrag is vooraf goedkeuring van de provincie nodig. Daarbij kijkt de provincie vooral of een besluit financieel verantwoord is en past binnen een gezonde financiële positie van de toekomstige nieuwe gemeente.

   Binnen het drempelbedrag kan de raad zelfstandig besluiten nemen. Ook boven het drempelbedrag zijn investeringen mogelijk, mits deze financieel goed onderbouwd zijn. Het drempelbedrag is op dit moment nog niet bekend en wordt bepaald in het nog vast te stellen aanwijzingsbesluit. Dit stellen Gedeputeerde Staten vast nadat de gemeenteraden het herindelingsontwerp hebben vastgesteld.

10. De herindelingsscan vermeldt de boekwaarde vaste activa van Zevenaar op p.21 als €161,1 mln (2021) en €160,1 mln (2024), maar dezelfde zin wordt op p.42 herhaald als €61,1 mln en €60,1 mln, een factor 2,6 verschil binnen hetzelfde document. Dit cijfer voedt mede de vergelijking “boekwaarde vaste activa per inwoner” waarop de conclusie “financieel gezonde start” is gebaseerd.

    Welk cijfer klopt, €161,1/160,1 mln of €61,1/60,1 mln, en wat betekent correctie voor de conclusie over de financiële gezondheid van de nieuwe gemeente? **T**

De juiste cijfers zijn *€161,1/€ 160,1 mln, er is per abuis een 1 weggevallen op p. 42 voor de € 61,2/ € 60,1 mln. De conclusie over de financiële gezonde start is gebaseerd op de juiste cijfers.*

11. Doesburg kreeg drie jaar op rij (2022-2024) geen goedkeurende rechtmatigheidsverklaring, Zevenaar twee jaar (2023-2024), met een overschrijding van de tolerantiegrens van €7,5 mln in 2024, de grootste afwijking van de vier gemeenten. Dit risico keert niet terug in de samenvattende conclusies van de herindelingsscan, en wordt straks gedeeld eigendom van alle vier gemeenten.

    Wat is de actuele status van de rechtmatigheidsdossiers bij Doesburg en Zevenaar, en welke garantie is er dat dit niet doorwerkt in de nieuwe gemeente? **I**

    De jaarrekeningen 2025 van zowel Doesburg als Zevenaar bevatten een goedkeurende accountantsverklaring, waarmee de getrouwheid van de rechtmatigheidsverklaringen wordt onderstreept. De bevindingen in de herindelingsscan en informatie uit de jaarrekeningen 2025, laat de noodzaak zien om in de voorbereiding en implementatie van de nieuwe gemeente nadrukkelijk aandacht te besteden aan een goed ingerichte en voldoende toegeruste financiële functie. Dat geldt overigens ook voor 1Stroom, waarover uw raad is geïnformeerd bij de behandeling van de jaarrekening 2025.

12. De actualisatie in het addendum (14 juli 2026) is gebaseerd op de door de colleges, nog niet door de raden, vastgestelde jaarrekeningen 2025. De provincie geeft daarbij expliciet aan dat de definitieve cijfers nog kunnen afwijken, vlak voor de raadsbesluitvorming van 16 november 2026.
    Zijn de jaarrekeningen 2025 van alle vier gemeenten inmiddels door de raden vastgesteld, en wijken de definitieve cijfers af van het addendum? ***T***

    Alle jaarstukken zijn vastgesteld. Op het moment van het opstellen van het addendum waren alleen de cijfers van Duiven nog niet vastgesteld. Die cijfers kunnen wel iets afwijken.

13. De totale gemeentelijke aanslag ligt in Doesburg ruim 26% hoger dan in Zevenaar. De rioolheffing loopt uiteen van €244 (Duiven) tot €450 (Doesburg); de afvalstoffenheffing van €243 (Zevenaar) tot €350 (Duiven). Doesburg en Westervoort heffen hondenbelasting, Duiven en Zevenaar niet. De bandbreedte van de OZB-harmonisatie loopt van €6,2 mln minder tot €7,6 mln meer opbrengst per jaar, op een huidige totale opbrengst van €31,1 mln, en de Wet arhi verplicht de nieuwe raad dit binnen drie maanden na de fusiedatum vast te stellen. De herindelingsscan legt de keuze zelf expliciet bij “de nieuwe gemeenteraad”, zonder voorkeursscenario of ingroeipad.

Welke tariefkeuze ligt hierbij politiek voor, welke gemeenten winnen of verliezen daarbij naar verwachting, en is het college bereid vóór het herindelingsadvies van maart 2027 een concreet harmonisatiescenario (of een beperkt aantal varianten, met het financiële effect per gemeente en per huishouden) aan de raad voor te leggen? **P**

14. De eigen schaduwanalyse / initiatiefvoorstel van BurgerBelangen/DOED raamt de frictiekosten op €13 tot €23,5 mln, tegen een rijksvergoeding voor frictiekosten van in totaal €17,6 mln. Het Herindelingsontwerp bevat geen aparte risicoanalyse voor het scenario waarin de werkelijke kosten de vergoeding overtreffen.

    Hoe wordt omgegaan met het risico dat de werkelijke frictiekosten de rijksvergoeding overschrijden, en komt hiervoor een aparte risicoanalyse in het herindelingsadvies van maart 2027? **I**

    In het plan van aanpak voor de implementatiefase – periode april 2027 tot en met 31 december 2028 – wordt een projectbegroting opgenomen voor de te verwachten incidentele lasten. Die begroting is indicatief, omdat een deel van de frictielasten meer concreet wordt gedurende de implementatiefase en bijvoorbeeld samenhangt met de keuzes die nog volgen rondom bestaande samenwerkingsverbanden, de eventuele integratie van ICT-omgevingen en de mate waarin de implementatiefase met eigen medewerkers, dan wel met externe inhuur moet worden vormgegeven.

    Als de werkelijke incidentele frictiekosten hoger uitvallen dan de beschikbare frictie- uitkering, komen de resterende kosten ten laste van de betrokken gemeenten en, na de fusiedatum, van de nieuwe gemeente De Liemers. Hiervoor wordt in het herindelingsadvies geen afzonderlijke risicoanalyse opgenomen.

15. De scan is opgesteld door de provincie Gelderland, maar in opdracht van en met ambtelijke input van de vier fuserende colleges zelf, zonder vermelding van een externe toetsing of second opinion op het geheel. De scan is uitsluitend een financieel onderzoek: de term “bestuurskracht” komt in het document van honderd pagina's niet één keer voor, terwijl bestuurlijke kwetsbaarheid een centraal argument is in de politieke discussie over de noodzaak van deze specifieke fusie.

    Is de provincie Gelderland bereid een onafhankelijke, externe toets op de herindelingsscan te laten uitvoeren, vergelijkbaar met de second opinion die het initiatiefvoorstel Liemers-Coalitie voor zijn eigen cijfers voorstelt, en waarom is er geen bestuurskrachtonderzoek uitgevoerd naast het financiële onderzoek? **I**

De colleges van B&W hebben gevraagd om een financieel onderzoek. Deze herindelingsscan is een zorgvuldig en objectief instrument om inzicht te geven in kansen, risico's en aandachtspunten rondom een eventuele herindeling. Het is vervolgens aan de betrokken gemeenten en hun democratisch gekozen organen om deze inzichten te betrekken bij hun eigen afwegingen. Een externe toets is niet noodzakelijk om de kwaliteit of onafhankelijkheid van de scan te waarborgen. Vanzelfsprekend staan we open voor een inhoudelijke bespreking van de bevindingen en de onderliggende analyse.

De relevante bestuurskrachtaspecten zijn al onderzocht; ze zijn onderdeel geweest van de onderzoeken en afwegingen die ten grondslag liggen aan het herindelingsontwerp. In het traject *Op weg naar De Liemers* is uitgebreid gekeken naar bestuurkrachtaspecten zoals de bestuurlijke opgaven, de toekomstbestendigheid van de organisatie, de kwaliteit van dienstverlening, de regionale positie en de nabijheid van het bestuur. Deze onderwerpen hebben een belangrijke plaats gekregen in de visie *Krachtig & Nabij* en het herindelingsontwerp.

16. Er wordt €100.000 gevraagd uit de algemene bestemmingsreserve voor de implementatiefase, zonder concrete specificatie in het dossier.

    Waar wordt dit voorbereidingsbudget concreet aan besteed? **I**

    Het budget van € 100.000 is bedoeld voor de noodzakelijke voorbereiding van de implementatiefase van de herindeling, zoals projectondersteuning, communicatie, externe advisering en juridische, financiële en organisatorische voorbereidingswerkzaamheden. De exacte inzet van de middelen wordt gedurende het traject nader ingevuld en hierover wordt via de reguliere P&C-cyclus verantwoording afgelegd.

17. Het BMC-rapport noemt bij Zevenaar 56% meer civiele kunstwerken dan eerder geregistreerd, een ongedekt eigendomsgeschil van €1,5 à 2 mln, en een structurele dotatieverhoging voor sportgebouwen van €573.000 naar €810.000.

    Is de dotatieverhoging voor de Zevenaarse sportgebouwen inmiddels vastgesteld, en hoe wordt het eigendomsgeschil bij het civiele kunstwerk opgelost? ***T***

    Het college van Duiven heeft dit niet uitgezocht voor deze specifieke dossiers. Het college vindt het vooral van belang dat uit de herindelingsscan en nadere analyse op de kapitaalgoederen door BMC blijkt dat de nieuwe gemeente over een gezonde financiële basis kan beschikken.

18. Het BMC-rapport is een bureaustudie zonder fysieke inspecties. Het meldt dat de kosten in grond-, weg- en waterbouw sinds 2020 gemiddeld 16% harder zijn

gestegen dan de compensatie via het gemeentefonds, en dat “bovenwettelijke” kosten bij onderwijshuisvesting in Doesburg, Duiven en Westervoort structureel buiten de basisramingen vallen, zonder dat dit in een concreet bedrag is vertaald.

Is er inmiddels een concreet bedrag voor deze kapitaalgoederenrisico's, en is een onafhankelijke nulmeting voorzien vóór het herindelingsadvies van maart 2027? **T**

Nee, die informatie is nu niet bekend bij het college van Duiven en daar is ook niet in voorzien vóór het herindelingsadvies van 2027.

19. Er is geen locatie voor het bestuurscentrum of hoofdgemeentehuis van de nieuwe gemeente aangewezen, en geen kostenraming voor huisvesting anders dan een ongespecificeerde post binnen de frictiekosten. Toegezegd wordt alleen dat “fysieke dienstverlening behouden blijft via gemeentelijke locaties in de vier grootste kernen”, met in de kanttekeningen een concrete toezegging voor gemeentelijke loketten in Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Dat gaat over loketten, niet over waar het bestuur zetelt. Het amendement AM4 van 27 januari 2026 (geamendeerd beslispunt 3 van het Duivense principebesluit) besloot juist expliciet: “Onderzoeken wat de geschiktste locatie is voor het gemeentehuis van de nieuw te vormen gemeente.” Na het lezen van alle 18 documenten op de termen gemeentehuis, bestuurscentrum, hoofdlocatie en hoofdvestiging levert geen enkel officieel locatieonderzoek op: alleen verwijzingen naar de bestaande gemeentehuizen van de afzonderlijke gemeenten en ongestructureerde meningen van inwoners in de participatiebijlagen G, K en L.

    Wanneer wordt het locatieonderzoek uitgevoerd dat de raad op 27 januari 2026 met amendement AM4 heeft besloten, en waarom maakt dit nog geen deel uit van het herindelingsontwerp dat nu ter vaststelling voorligt? **P**

20. De beoogde ambtelijke organisatie van circa 1.000 medewerkers moet de uitvoeringskracht vergroten en kwetsbaarheden in bezetting opvangen. Het herindelingsontwerp bevat nog geen concrete inrichting van de organisatie. Er wordt gewerkt met drie algemene uitgangspunten voor personeel (personele waarborgen, behoud van werk, harmonisatie van rechtsposities). De daadwerkelijke inrichting van de organisatie en de ambtelijke structuur start echter pas na maart 2027. Kan het college aangeven op basis van welke concrete specifieke informatie de aanname, dat de beoogde ambtelijke organisatie de uitvoeringskracht vergroot en de kwetsbaarheden in bezetting opvangt, gebaseerd is? **I**

De aanname dat een grotere organisatie de uitvoeringskracht vergroot en kwetsbaarheden vermindert, is gebaseerd op de analyses die zijn uitgevoerd in het onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van de Liemers gemeenten. Daaruit

blijkt dat de huidige gemeenten, ondanks de samenwerking binnen 1Stroom, op verschillende beleidsterreinen te maken hebben met beperkte schaal, specialistische functies die door weinig medewerkers worden vervuld en een blijvende kwetsbaarheid bij uitval, vertrek of piekbelasting.

Een ambtelijke organisatie van circa 1.000 medewerkers biedt meer mogelijkheden om specialistische kennis te bundelen, functies robuuster in te richten en capaciteit flexibeler in te zetten. Daarnaast vervullen grotere gemeenten doorgaans een grotere rol in regionale samenwerkingsverbanden en op strategische dossiers. Dat vraagt om extra kennis, expertise en uitvoeringskracht, die binnen een grotere organisatie beter georganiseerd en geborgd kunnen worden. De conclusie is daarmee niet gebaseerd op een reeds uitgewerkte organisatiestructuur, maar op de omvang van de nieuwe organisatie, de ervaringen uit de bestaande samenwerking en de bevindingen uit de uitgevoerde onderzoeken. De concrete inrichting van de organisatie wordt vervolgens in de fusiefase verder uitgewerkt.

21. Er liggen uitgangspunten (geen gedwongen ontslag als rechtstreeks gevolg van de fusie, plaatsingsbeleid, een gezamenlijke vacaturebank), maar het statuut zelf moet nog worden opgesteld “in afstemming met de vakbonden”, met als streven vaststelling vlak vóór de fusie- en veranderfase in het tweede kwartaal van 2027.

    Is het sociaal statuut inmiddels verder uitgewerkt, en op welk moment krijgt de raad dit ter kennisname of ter instemming voorgelegd, vóórdat de fusie- en veranderfase in 2027 daadwerkelijk start? **T**

    Momenteel wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van de personele waarborgen, in de vorm van een sociaal plan/ statuut. Hierover vindt afstemming plaats met de vakbonden, met als doel een vastgesteld sociaal plan/ statuut te hebben vroegtijdig in de implementatiefase van de fusie. De raad krijg een sociaal plan/ statuut niet ter instemming aangeboden, het is een bestuurlijke aangelegenheid tussen werkgevers en werknemers. Uiteraard worden hierbij de wettelijke vereisten gevolgd.

22. Het Raadsvoorstel vraagt het college van Duiven zelf opdracht te geven dit plan op te stellen. Het bestaat dus per definitie nog niet op het moment van dit besluit.

    Wanneer is het plan van aanpak voor de implementatiefase gereed, en wordt dit nog aan de afzonderlijke raden voorgelegd voordat het herindelingsadvies wordt vastgesteld? **T**

    Het plan van aanpak voor de implementatiefase wordt de komende maanden opgesteld. De implementatiefase start nadat de raden het herindelingsadvies hebben vastgesteld en het besluit tot herindeling daarmee lokaal onomkeerbaar is.

Het streven is het plan van aanpak gereed te hebben bij de behandeling van het herindelingsadvies in maart 2027. De raden kunnen hiervan gelijktijdig met de besluitvorming over het herindelingsadvies kennisnemen. Dit plan van aanpak bevat nadrukkelijk een ambtelijk en bestuurlijk deel.

Het is aan de raden en hun griffies om kort na besluitvorming over het herindelingsadvies ook tot een plan van aanpak te komen voor impact van de fusie op de nieuwe gemeenteraad en haar griffie.

23. De herindelingsscan signaleert zelf een kostenstijging in het sociaal domein van 42% sinds 2021, oplopend tot 66% voor jeugdzorg, met als enige aanbeveling om “maatregelen te nemen”. Geen van die maatregelen is in het Herindelingsontwerp zelf uitgewerkt.

    W*elke concrete maatregelen worden genomen om de kostenstijging in het sociaal domein te beheersen, en worden deze uitgewerkt vóór het herindelingsadvies?* **I**

    De oplopende kosten in het sociaal domein vormen geen nieuw risico. Zowel de gemeente Duiven als de andere betrokken gemeenten hebben hier al langer mee te maken. De financiële herindelingsscan bevestigt dat dit grotendeels een landelijke ontwikkeling is en adviseert de gemeenten om maatregelen te treffen om de kostenontwikkeling te beheersen.

    Het college zet daarbij niet in op het beperken van noodzakelijke zorg en ondersteuning, maar op het versterken van de sociale basis, preventie en vroegsignalering. In Duiven gebeurt dat onder meer via het programma Buurtkracht. Daarnaast werken de gemeenten continu aan een doelmatige uitvoering van de wettelijke taken binnen het sociaal domein.

    Het herindelingsontwerp is een richtinggevend document en bevat daarom geen uitgewerkt maatregelenpakket voor alle beleidsterreinen. De verdere uitwerking van eventuele aanvullende maatregelen vindt plaats in de fusiefase. Het is niet noodzakelijk om deze maatregelen vóór vaststelling van het herindelingsadvies volledig uit te werken. Welke aanvullende keuzes daarbij worden gemaakt, is uiteindelijk aan de huidige en toekomstige gemeenteraden.

24. Is of komt er een lijst van voorzieningen die als "basisvoorziening per kern" worden aangemerkt? **T**

    Nee. Er zijn geen plannen om een dergelijke lijst op te stellen.

25. Blijft het huidige voorzieningenniveau in Duiven minimaal gehandhaafd? **T**

    Het herindelingsontwerp spreekt als richtinggevende ambitie over “sterke voorzieningen en kansen voor iedereen” en verbindt dit aan een gemeente die “herkenbaar en dichtbij” blijft voor inwoners en lokale gemeenschappen. Ook wordt het op peil houden van ondersteuning en dienstverlening als belangrijk motief voor de herindeling genoemd. Het ontwerp bevat geen garantie dat het huidige voorzieningenniveau van Duiven, Groessen en Loo ongewijzigd blijft. Een dergelijke garantie zou ook niet gegeven kunnen worden zonder herindeling.

    De concrete inrichting, spreiding en financiële prioritering van gemeentelijke voorzieningen worden uiteindelijk onderdeel van de beleids- en begrotingskeuzes van de nieuwe gemeenteraad.

26. Wat betekent harmonisatie voor inwoners die nu ondersteuning ontvangen? En blijft de dienstverlening fysiek dichtbij? **T**

    Voor inwoners die nu ondersteuning ontvangen, verandert er door het herindelingsontwerp op korte termijn niets. Lopende voorzieningen en ondersteuning blijven gewoon beschikbaar. Eventuele harmonisatie van beleid en regelingen na een herindeling en wordt zorgvuldig voorbereid, met aandacht voor de gevolgen voor inwoners.

    In het herindelingsontwerp is daarnaast nadrukkelijk opgenomen dat voorzieningen en dienstverlening dichtbij inwoners georganiseerd moeten blijven. De eigen identiteit van dorpen, wijken en kernen wordt gerespecteerd en niet iedere voorziening hoeft in iedere kern aanwezig te zijn, zolang voorzieningen goed bereikbaar blijven. Het uitgangspunt is dat inwoners ook in de toekomst toegang houden tot passende ondersteuning, zoveel mogelijk dichtbij huis.

    De concrete keuzes over de harmonisatie van beleid en de inrichting van de dienstverlening worden door de nieuwe gemeente en de gemeenteraad gemaakt, waarbij een zorgvuldige overgang voor inwoners een belangrijk uitgangspunt is.

27. Het maatschappelijk logboek meldt 4 tot 20 deelnemers per kern bij de 17 gehouden inwonersavonden.

    Hoe representatief acht het college deze opkomst voor de conclusie dat er brede maatschappelijke steun is? **I**

    Het college acht de opbrengsten van de participatie representatief in samenhang met het gehele participatietraject. De inwonersavonden vormden daarbij een aanvullende stap op eerdere participatiemomenten, waaronder de inwonersraadpleging, gesprekken met maatschappelijke organisaties, ondernemers en andere belanghebbenden.

    De opkomst bij de inwonersavonden varieerde per kern van 4 tot 20 deelnemers. Bij trajecten rond gemeentelijke herindelingen is een dergelijke opkomst niet

ongebruikelijk. Bovendien was het doel van deze bijeenkomsten niet om een statistisch representatieve peiling uit te voeren, maar om zorgen, aandachtspunten en ideeën uit de samenleving op te halen en deze mee te nemen in de verdere uitwerking.

Het college baseert zijn beeld daarom niet op de inwonersavonden alleen, maar op het totaal aan participatieactiviteiten en reacties die gedurende het proces zijn verzameld. Dat bredere beeld is verwerkt in het maatschappelijk logboek en betrokken bij de beoordeling van het maatschappelijk draagvlak.

28. In het document staat dat de betrokkenheid van inwoners groot was en dat er in alle 17 steden, dorpen en wijken participatie heeft plaatsgevonden.

    Is de visie aangepast naar aanleiding van de inbreng van inwoners? Zo ja, op welke punten? Zo nee, waarom niet? **I**

    De visie is opgesteld op basis van de participatie en is dus niet eerst opgesteld en vervolgens naar aanleiding van de inbreng van inwoners aangepast. De opbrengsten van alle participatiemomenten samen hebben input gevormd voor de visie. Zo hebben inwoners onder meer het belang benadrukt van nabijheid van bestuur en van het behoud van de eigenheid en identiteit van de verschillende dorpen, steden en wijken. Deze onderwerpen hebben een duidelijke plek gekregen in de visie. In het maatschappelijk logboek (bijlage A) zijn de verslagen en opbrengsten van de verschillende participatiemomenten terug te lezen.

29. Hoe wordt / is voorkomen dat vooral inwoners die al politiek betrokken zijn, de uitkomst van de participatie bepalen / hebben bepaald? **T**

    Bij de participatie is bewust ingezet op verschillende manieren om inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners te bereiken en hun inbreng op te halen. Dit gebeurde zowel online als offline, op verschillende momenten en gedurende meerdere weken. Daarnaast is via verschillende kanalen breed over de participatiemogelijkheden gecommuniceerd. Daarmee is er op ingezet de drempel om deel te nemen zo laag mogelijk te maken en niet alleen inwoners te bereiken die al politiek of bestuurlijk betrokken zijn. Zo zijn er in alle 17 kernen bijeenkomsten georganiseerd.

30. Kanttekening 2 van het Raadsvoorstel erkent dat de streeknaam 'De Liemers' geografisch breder is dan de vier gemeenten en dat niet alle inwoners zich hiermee verbonden voelen. Waarom is dit bezwaar gepasseerd en hoe wordt geborgd dat de eigen identiteit van de kernen Duiven, Groessen en Loo herkenbaar blijft? **I**

Dat signaal is niet genegeerd, maar expliciet meegewogen. In het herindelingsontwerp is opgenomen dat de naam De Liemers enerzijds herkenning oproept vanwege de gezamenlijke regionale identiteit en de bestaande samenwerking, maar anderzijds niet door alle inwoners in gelijke mate wordt gevoeld. De uiteindelijke naamgeving is daarom een afweging tussen herkenbaarheid, regionale verbondenheid en draagvlak.

Tegelijkertijd staat in het herindelingsontwerp dat de identiteit van steden, dorpen en wijken behouden blijft. De herindeling is gericht op een bestuurlijke samenvoeging en niet op het laten verdwijnen van lokale identiteiten. Voor Duiven, Groessen en Loo betekent dit dat hun eigen karakter, geschiedenis, verenigingsleven en voorzieningen onderdeel blijven van de nieuwe gemeente. Daarnaast wordt ingezet op gebiedsgericht werken en betrokkenheid van inwoners bij hun eigen kern, zodat de herkenbaarheid en eigenheid van de kernen ook binnen de nieuwe gemeente behouden blijven.

31. De besluitvorming over 'bestuurlijke nabijheid', zoals het instellen van dorps- en wijkraden of het aanwijzen van dorpswethouders, wordt expliciet overgelaten aan het nieuwe gemeentebestuur in 2029. Welke concrete garanties krijgen inwoners van Groessen, Loo en Duiven nu al dat het bestuur na de herindeling niet op grotere afstand komt te staan? **I**

De herindeling leidt niet automatisch tot grotere bestuurlijke afstand. In het herindelingsontwerp is juist bestuurlijke nabijheid als uitgangspunt opgenomen. Daarbij staat centraal dat inwoners invloed moeten kunnen houden op hun directe leefomgeving en dat de nieuwe gemeente gebiedsgericht blijft werken, met aandacht voor de eigen kenmerken en behoeften van dorpen, wijken en steden.

De concrete vormgeving hiervan, zoals dorps- of wijkraden, inwonersplatforms of andere participatievormen, is aan het toekomstig gemeentebestuur. Wel is de borging van de identiteit en betrokkenheid van de kernen een expliciet uitgangspunt van de herindeling. Voor Groessen, Loo en Duiven betekent dit dat de eigen identiteit, het verenigingsleven, lokale netwerken en de betrokkenheid van inwoners bij hun kern behouden blijven en een belangrijke plaats krijgen binnen de nieuwe gemeente. Bovendien biedt een grotere organisatie meer capaciteit om gebiedsgericht te werken en contact met inwoners en lokale gemeenschappen te organiseren.

32. Er is geen enkele bepaling over een waarnemend burgemeester voor de nieuwe gemeente.

Is er al een voorziening voor een waarnemend burgemeester tussen 1 januari 2029 en het moment dat er een kroonbenoemde burgemeester wordt geïnstalleerd? **T**

De commissaris van de Koning benoemt een waarnemend burgemeester voor de periode tot de benoeming van de Kroonbenoemde burgemeester.

33. Er staat dat er gewerkt gaat worden met gebiedsgericht werken en mogelijk dorps-, wijk- en stadsraden. Maar de daadwerkelijke inrichting wordt doorgeschoven naar het toekomstige gemeentebestuur.

    Welke garantie heeft de gemeente Duiven dat "gebiedsgericht werken" niet alleen een mooie formulering blijft? **I**

    Er is geen juridische garantie dat een toekomstig gemeentebestuur een specifieke vorm van gebiedsgericht werken ongewijzigd zal voortzetten. De borging zit erin dat gebiedsgericht werken en aandacht voor de verschillende kernen als uitgangspunt zijn vastgelegd in het herindelingsontwerp en daarmee onderdeel vormen van de basis waarop de nieuwe gemeente wordt ingericht.

    Daarnaast hebben de vier gemeenten er bewust voor gekozen om de identiteit en betrokkenheid van dorpen, wijken en steden als een belangrijke randvoorwaarde voor de herindeling op te nemen. Het toekomstige gemeentebestuur zal hierover concrete keuzes moeten maken en kan daarop door inwoners en de gemeenteraad worden aangesproken. De verwachting is opnieuw dat een grotere organisatie juist meer capaciteit biedt om gebiedsgericht te werken en de verbinding met de verschillende kernen te organiseren.

34. *Krijgen dorps-, wijk- en stadsraden daadwerkelijk bevoegdheden, of zijn het alleen adviesorganen en kunnen inwoners straks rechtstreeks onderwerpen op de agenda van zo'n raad zetten?* **I**

Op dit moment is nog niet bepaald welke bevoegdheden dorps-, wijk-, stads- of gebiedsraden precies krijgen. Het herindelingsontwerp noemt deze vormen van lokale vertegenwoordiging als mogelijke instrumenten om bestuurlijke nabijheid te organiseren, maar de concrete uitwerking is aan het toekomstige gemeentebestuur.

Wel zorgt het herindelingsontwerp ervoor dat er bestuurlijk commitment ligt om gebiedsgericht te werken en inwoners nauw te betrekken bij de ontwikkeling van hun eigen kern. Daarmee is meer beoogd dan alleen een formeel overlegorgaan. Hoe dit precies wordt vertaald naar bevoegdheden, budgetten, adviesrechten of mogelijkheden voor inwoners om onderwerpen te agenderen, zal in de verdere uitwerking moeten worden vastgesteld.

De toekomstige gemeenteraad heeft daarbij de bevoegdheid om de inrichting en bevoegdheden van dergelijke raden te bepalen en later ook te wijzigen. Het herindelingsontwerp geeft hiervoor duidelijke richtinggevende uitgangspunten, maar legt de exacte vorm niet vooraf vast. Daardoor blijft er ruimte om de gekozen inrichting aan te laten sluiten bij de behoeften van inwoners en kernen.

35. Er staat de eigen identiteit van steden, dorpen en wijken blijft behouden

    Wat verstaat het college precies onder "lokale identiteit"? **T**

    Onder lokale identiteit verstaat het college de kenmerken die dorpen, wijken en steden eigen maken, zoals hun geschiedenis, cultuur, verenigingsleven, sociale samenhang, voorzieningen en de manier waarop inwoners zich met hun woonplaats verbonden voelen.

    Het herindelingsontwerp gaat ervan uit dat deze lokale identiteit behouden blijft en ruimte houdt binnen de nieuwe gemeente. Dat betekent dat verschillen tussen kernen mogen blijven bestaan en dat besluitvorming en dienstverlening oog houden voor de eigen aard, behoeften en kenmerken van de verschillende dorpen, wijken en steden.

36. Zevenaar wordt nadrukkelijk gezien als centrumgemeente.

    Hoe wordt voorkomen dat de nieuwe gemeente feitelijk een ***Zevenaar-georiënteerde gemeente*** *wordt?* **I**

    De gemeenten Duiven, Westervoort, Doesburg en Zevenaar gaan samen een herindelingstraject aan op basis van gelijkwaardigheid. De stad Zevenaar vervult een centrumfunctie met een aantal stedelijke voorzieningen. Andere kernen hebben elk ook hun kwaliteiten. De nieuwe gemeente wordt ingericht met het oog op de belangen van alle inwoners. Door aandacht voor evenwichtige vertegenwoordiging, behoud van lokale identiteit en gebiedsgericht werken, wordt geborgd dat de nieuwe gemeente een evenwichtig georiënteerd karakter krijgt. Het uitgangspunt is een gemeente waarin alle inwoners zich vertegenwoordigd voelen.

37. Het herindelingsontwerp spreekt over behoud van lokale identiteit, nabij bestuur, behoud van voorzieningen en versterking van bestuurskracht. Welke afspraken worden vóór 1 januari 2029 gemaakt om ervoor te zorgen dat deze ambities ook daadwerkelijk voor Duiven, Groessen en Loo worden gerealiseerd, zodat zij niet alleen afhankelijk zijn van de keuzes van het toekomstige gemeentebestuur? **I**

    Het herindelingsontwerp bevat niet alleen ambities, maar ook uitgangspunten en randvoorwaarden waaraan de nieuwe gemeente vorm moet geven. Voor de nieuwe gemeente worden vóór 1 januari 2029 onder meer afspraken gemaakt over de bestuurlijke inrichting, de dienstverlening, gebiedsgericht werken, de overgang van personeel, financiën en de harmonisatie van beleid. Daarbij zijn het behoud van lokale identiteit, bestuurlijke nabijheid, bereikbare voorzieningen en een krachtige organisatie expliciete uitgangspunten.

Tegelijkertijd is het niet mogelijk om alle toekomstige keuzes van de nieuwe gemeenteraad vooraf vast te leggen. Binnen de wettelijke kaders blijft de nieuwe gemeenteraad bevoegd om eigen afwegingen te maken. De borging zit daarom vooral in het herindelingsontwerp, het herindelingsadvies en de verdere uitwerking in de fusiefase, waarin de vier gemeenten gezamenlijk vastleggen welke uitgangspunten leidend zijn voor de nieuwe gemeente. Daarmee zijn de belangen van Duiven, Groessen en Loo niet uitsluitend afhankelijk van toekomstige politieke keuzes, maar vormen zij een expliciet onderdeel van de basis waarop de nieuwe gemeente wordt ingericht.

38. Voor regelingen waarin uitsluitend de vier fuserende gemeenten deelnemen, vervalt de regeling automatisch op grond van artikel 41 Wet arhi. Dat geldt niet voor de Reinigingsdienst De Liemers en de onderwijshuisvestingsregeling GRHVOL, die beide ook de niet-fuserende gemeente Montferland als partner hebben en na 1 januari 2029 gewoon blijven bestaan. Voor geen van beide is een aparte ontvlechtings- of overgangsanalyse gemaakt; Montferland zelf noemt ze in een verslag van een bestuurlijk gesprek als “aandachtspunt”, met als enige geruststelling dat dit “in goed overleg tot passende oplossingen zal leiden”.

    Is er, los van de casus Circulus/RDL in hoofdstuk 3, een juridische en financiële analyse gemaakt van wat het voortbestaan van RDL en GRHVOL met Montferland na de fusie betekent voor de nieuwe gemeente en voor Montferland zelf? **T**

    Nee, deze analyse zal in een later stadium plaatsvinden, in de fase van implementatie na het herindelingsadvies.

39. Doesburg, Duiven en Westervoort regelen hun afvalinzameling via Circulus B.V. Zevenaar regelt zijn afvalinzameling niet via Circulus, maar via de Reinigingsdienst De Liemers (RDL), een gemeenschappelijke regeling die Zevenaar deelt met de niet-fuserende buurgemeente Montferland. De term “Circulus” komt in geen van de 18 officiële documenten voor, ook niet in de honderd pagina's tellende herindelingsscan. RDL wordt in de scan uitsluitend genoemd als kale regel in twee tabellen, zonder toelichting, risico-inventarisatie of aanbeveling.

    Waarom bevat de herindelingsscan geen enkele analyse van deze afvalinzameling-asymmetrie, terwijl de vergelijkbare belastingharmonisatie wel uitgebreid wordt behandeld met concrete bandbreedtes en een wettelijk tijdpad? **I**

    De herindelingsscan had als doel om de bestuurlijke, organisatorische en financiële effecten van de herindeling in beeld te brengen. Daarbij lag de focus op onderwerpen die direct van invloed zijn op de vorming van de nieuwe gemeente, zoals bestuurskracht, financiën, dienstverlening, personeel en de harmonisatie

van belastingen en tarieven. Belastingharmonisatie is bovendien een onderwerp waarvoor de Wet arhi een expliciet wettelijk kader en tijdpad kent.

De wijze waarop afvalinzameling is georganiseerd maakte geen onderdeel uit van de scope van de herindelingsscan. Verschillen in uitvoeringsorganisaties, zoals gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen, komen vaker voor en worden in de voorbereiding op de nieuwe gemeente nader beschouwd. De herindelingsscan was daarom niet bedoeld als een uitputtende analyse van alle afzonderlijke uitvoeringsorganisaties, maar als een onderzoek naar de haalbaarheid en effecten van de herindeling op hoofdlijnen.

40. RDL is een gemeenschappelijke regeling van Zevenaar mét Montferland, een partij die geen stem heeft in het Liemerse fusieproces. Van de bronnen benoemt vrijwel alleen Montferland zelf, in een gespreksverslag (Bijlage C), dit als aandachtspunt: “Hier speelt de vraag hoe deze samenwerkingen zich ontwikkelen als Zevenaar onderdeel wordt van een grotere gemeente. Tegelijkertijd is het beeld dat dit in goed overleg tot passende oplossingen zal leiden.” Dat is een verwachting, geen toezegging, tijdpad of kostenraming.
Wat betekent het voortbestaan van RDL na de fusie concreet voor de nieuwe gemeente en voor Montferland, en is hierover al ander contact geweest dan dit ene, korte gespreksverslag? **I**

Het herindelingsontwerp gaat ervan uit dat bestaande samenwerkingen zorgvuldig worden beoordeeld en waar nodig in overleg worden aangepast. Voor RDL betekent dit dat de nieuwe gemeente samen met de betrokken partners, waaronder Montferland, bekijkt welke samenwerkingsvorm het beste past bij de nieuwe bestuurlijke situatie.

Op dit moment zijn hierover nog geen definitieve afspraken gemaakt. Het in het maatschappelijk logboek opgenomen gesprek laat zien dat de betrokken partijen verwachten hier in goed overleg passende oplossingen voor te vinden. De nadere uitwerking van dergelijke samenwerkingsrelaties maakt onderdeel uit van de implementatiefase voorafgaand aan de herindeling.

41. Bijlage M, “Verregaande samenwerking of reguliere herindeling?” (26 augustus 2026), meldt zelf dat ze “voor de volledigheid” is opgenomen vanwege het amendement van 27 januari 2026. Dat amendement (geamendeerd beslispunt 5) vroeg onderzoek naar samenwerking met behoud van “de huidige structuren” en “de steminvloed binnen de diverse gemeenschappelijke regelingen”, gericht op hulp bij “grootschalige calamiteiten” en “dagelijkse zaken”. Bijlage M kiest in paragraaf 1.2 echter bewust voor de zwaarste denkbare vorm, “een gezamenlijke

ambtelijke organisatie (ook wel een ambtelijke fusie)", met als reden "om de vergelijking met een reguliere gemeentelijke herindeling zo goed mogelijk te kunnen maken". Er worden precies twee scenario's vergeleken, ambtelijke fusie tegenover reguliere herindeling, nooit de lichte, structuurbehoudende vorm die het amendement bedoelde. Het woord "steminvloed" komt in de hele notitie niet voor.

Erkent het college dat Bijlage M een andere, zwaardere vraag onderzoekt dan het amendement van 27 januari 2026 vroeg, en is een aanvullend onderzoek naar de lichte, structuurbehoudende vorm van samenwerking nog mogelijk vóór het herindelingsadvies van maart 2027? **P**

42. De organisatiestructuur, wel of geen stads- en dorpswethouders, het sociaal statuut en de concrete inrichting van de dienstverlening worden nu nog niet vastgelegd. Deze onderwerpen worden uitgewerkt in de periode tussen het herindelingsadvies (15 maart 2027, het feitelijke point of no return) en de start van de nieuwe gemeente (2029).

    Welke garanties zijn er dat deze onderwerpen alsnog, en tijdig, in een vorm die de raad nog kan beïnvloeden, aan de afzonderlijke raden worden voorgelegd, en niet pas nadat het point of no return al is gepasseerd? **I**

    Deze onderwerpen worden niet vóór de vaststelling van het herindelingsadvies uitgewerkt. Elementen als organisatiestructuur, sociaal plan/ statuut en de concrete inrichting van de dienstverlening verdienen een zorgvuldig proces en zullen ieder op een eigen moment in het implementatieproces uitwerking krijgen. Waarbij opgemerkt dat de organisatiestructuur en het sociaal plan/ statuut bevoegdheden van de colleges zijn.

    De keuze voor het wel of niet werken met stads-/ dorpswethouders is formeel aan het nieuw te vormen college van de nieuwe gemeente.